

SXEDIO.E89

30.5.1938: ΑΠΕΡΓΙΑ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΚΑΙ ΛΟΚ ΛΟΥΤ ΕΡΡΓΟΔΟΤΩΝ ΣΤΟ ΥΦΑΝΤΟΥΡΓΕΙΟ ΣΤΗΝ ΑΜΜΟΧΩΣΤΟ. ΠΡΩΤΗ ΜΑΖΙΚΗ ΑΠΕΡΓΙΑΚΗ ΚΙΝΗΤΟΠΟΙΗΣΗ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ ΜΕ ΑΙΤΗΝΑ ΑΥΞΗΣΕΙΣ ΜΕΡΟΚΑΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΛΩΝ ΑΙΤΗΜΑΤΩΝ ΙΔΙΑΙΤΕΡΑ ΓΙΑ ΤΙΣ ΓΥΝΑΚΕΣ

Το Βαρώσι στα μέσα του **1938** συγκλονιζόταν από μια πολύ σημαντική, όπως αποδείχθηκε εκ των υστέρων, απεργία: Την απεργία του Νηματουργείου (ή υφαντουργείου) στην οποία είχαν κατέλθει οι εργάτριες της Κυπριακής Βιομηχανίας στα τέλη Μαΐου.

Ήταν η πρώτη μαζική απεργία στην οποία έπαιρναν μέρος γυναίκες.

Οι εργάτριες είχαν ζητήσει μείωση των εργασίμων ωρών από **12** σε οκτώ την ημέρα, αύξηση των μεροκαμάτων τους από **7** σε **9** γρόσια την ημδρα (αύξηση κατά **30%**), ιατρική περίθαλψη, προειδοποίηση μιας βδομάδας σε περίπτωση που θα τους σταματούσε η διεύθυνση και εγκατάσταση απορροφητήρων για εξουδετέρωση της σκόνης από το κατεργαζόμενο βομβάκι.

Η διεύθυνση του εργοστασίου (Π. Ιωάννου) απέρριψε τα αιτήματα και δέχθηκε μόνο μείωση του ωραρίου κατά μισή ώρα. Οι **60** εργάτριες προειδοποίησαν ότι θα κατήρχοντο σε απεργία από τις **30** Μαΐου και σε απάντηση η Διεύθυνση κήρυξε "Λοκ Αουτ".

Ακολούθησαν σκληρές διπραγματεύσεις ο δε εργοδότης αντιπρότεινε ένδεκα ώρες εργασίας το καλοκαίρι και οκτώ το Χειμώνα αλλά χωρίς αύξηση.

Η απεργία έπαιρνε μάκρος χωρίς να λύεται και ο εργοδότης επιδίωκε παράδοση άνευ όρων των απεργών, οι οποίες στο μεταξύ είχαν εξασφαλίσει συμπάρασταση και από τους άλλους εργαζομένους. Ο εργοδότης επέμενε στις θέσεις του παρά την υποχώρηση των εργατών σε αύξηση **10%** (αντί **30%**) στα μεροκάματα (δηλαδή ένα γρόσι) και στη δεκάωρη

εργασία.

Ετσι αναγκάστηκαν να απευθυνθούν προς τους άλλους εργαζομένους για ενίσχυση και βοήθεια, ενώ συμπληρωνόταν ο δεύτερος σχεδόν μήνας της απεργίας τους.

Εγγραφε σχετικά η "Ελευθερία" στις **24 Ιουλίου 1938:**

"Απεστάλη μακρά έκκλησις, υπογεγραμμένη υπό των επιτροπών της Συντεχνίας Οικοδόμων Βαρωσίων και των υπό ίδρυσιν συντεχνιών ραπτεργατών, σιδηρουργών, φορτοεκφορτωτών, μαραγκών, κουρέων και υποδηματεργατών, διά της οποίας αι ως άνω εργατικά αντιπροσωπείαι ζητούν την ηθικήν και υλικήν υποστήριξιν του παγκυπρίου διά την διευθέτησιν της απεργίας του Νηματοουργείου των κ.κ. Π. Ιωάννου και Σίας.

Εν τη εκκλήσει αναφέρονται πάντα τα από διμήνου- ήτοι από της εκρήξεως της απεργίας γενόμενα επανειλημμένα διαβήματα υπό των εκάστοτε Διοικητών Αμμοχώστου, του δημάρχου Βαρωσίων, των αντιπροσωπειών των εργατών και άλλων πολιτών προς τους κ.κ. Π. Ιωάννου και Σίας προς διευθέτησιν της απεργίας, η υποχώρησις των εγατριών απεργών εις τα αιτήματά των, ήτοι ο περιορισμός της απαιτήσεως των διά το ημερομίσθιον εις **10%** και της απαιτήσεων των διά τον εργάσιμον χρόνον εις δεκάωρον και η απόρριψις πασών των ως άνω μεσολαβήσεων και υποχωρήσεων υπό του ενδιαφερομένου Οίκου.

Κατόπιν της αποτυχίας όλων των ενεργειών τούτων αι εργατικάί αντιπροσωπείαι των Βαρωσίων εν θερμή εκκλήσει των προς το παγκύπριον κοινόν τονίζουν:

"Μία απεργία, αφορώσα **54** πτωχάς εργατρίδας και διαλαμβάνουσα αιτήματα περί αυξήσεως του ημερομισθίου κατά εν γρόσι ημερησίως (αύξησις **10%**) και περιορισμού της εργάσιμου ημέρας εις **10** ώρας εστάθη αδύνατον να εύρη ικανοποίησιν κατόπιν διμήνου σχεδόν διαρκείας της... **54** εργατρίαι κατόπιν πολυετών υπηρεσιών κινδυνεύουν

να παραμείνουν διαρκώς άνεργοι, να στερηθούν και οι ίδιοι και οι οικογένειαι των του ψωμιού του ιατρού, των φαρμάκων και των στοιχειωδεστέρων οικογενειακών και κοινωνικών εφοδίων.

Κάμνομεν έκκλησιν προς την εργατικών τάξιν της Κύπρου, προς την υγεία κοινήν γνώμην, προς κάθε κύπριον έχοντα ανεπτυγμένον το αίσθημα του καθήκοντος απέναντι της πατρίδος του και της δικαιοσύνης και μας βοηθήση να φέρωμεν εις αίσιον πέρας την λεπτήν αυτήν υπόθεσιν. Μόνον η ηθική επιβολή του παγκυπρίου θα διευθετήση την απεργίαν".

Εν τέλει γίνεται έκκλησις προς ενίσχυσιν του απεργιακού ταμείου των νηματουργών, το οποίον δίδει τα μέσα στοιχειώδους συντηρήσεως εις τας εν λόγω εργατρίας."

Η απεργία κράτησε για αρκετό ακόμα διάστημα αλλά τα αποτελέσματα ήταν μηδαμινά- αλλά σημαντικά στους μετέπειτα αγώνες της εργαζομένης κυπρίας.

13.12.1938: ΟΙ ΚΤΙΣΤΕΣ ΛΕΜΕΣΟΥ ΕΞΑΣΦΑΛΙΖΟΥΝ
ΥΣΤΕΡΑ ΑΠΟ ΑΠΕΡΓΙΑ ΤΟ ΩΦΕΛΗΜΑ ΤΗΣ "ΠΛΗΡΩΜΕΝΗΣ"
ΑΠΕΡΓΙΑΣ. ΟΙ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ ΣΤΑ ΑΡΤΟΠΟΙΕΙΑ ΕΠΙΒΑΛΛΟΥΝ
ΤΟΥΣ ΟΡΟΥΣ ΤΗΣ ΣΥΝΤΕΧΝΙΑΣ ΤΟΥΣ ΣΤΟΥΣ ΕΡΓΟΔΟΤΕΣ